

MÜZİK ÖZEL YETENEK SEÇME SINAVI'NIN PUANLAYICILAR ARASI GÜVENİLİRLİK ÇALIŞMASI

Ahmet Serkan ECE*

Sevilay KAPLAN**

Özet

Bu araştırmada, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda öğrenci alımları sırasında bölüm tarafından uygulanmakta olan Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın puanlayıcılar arası güvenilirlik çalışması yapılmıştır. 2006-2007 eğitim - öğretim yılı Özel Yetenek Seçme Sınavı'na 299 aday girmiş ve puanlayıcılar arası güvenilirliği "Kendall's W" uyum katsayısı ile hesaplanmıştır. Yapılan araştırma sonucunda, Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu belirlenmiştir.

Anahtar Sözcükler: Özel yetenek sınavları, yetenek sınavları, güvenilirlik

Giriş

Yüksek öğretimde, testler çeşitli amaçlarla kullanılmaktadır. Cronbach (1990)'a göre seçme, yerleştirme ve sınıflama psikolojik testlerin kullanılma amaçlarından biridir. Anastasi (1982)'ye göre testin içeriği ölçüt alındığında psikolojik testler üç genel başlık altında toplanabilirler. Bunlar; genel zeka testleri, **yetenek-beceri testleri** ve kişilik testleridir. Özoğlu (1997)'ye göre bireyin yeteneklerini bilmesi, yaşam planlarını yapmasında önemli rol oynar. Yetenek, dar anlamda, bireyin halihazırda ve belli ölçülerde gelecekte yapabileceklerini belirler. Yeteneğin zihinsel dayanağı olduğu ve böylece belli bir güdülenme ile, bireyin bir alanda öğrenme deneyimlerinden belli ölçü ve düzeyde yararlanabileceği anlamını içerir. Boyle ve Radocy (1987)'ye göre, müzik yetenek testleri öğrencinin gelecekteki öğrenme etkinliklerindeki başarısını yordamak için kullanılır.

Crocker ve Algina (1986)'ya göre, testlerin uygulanmasında bazı sınırlılıklar vardır. Psikolojik özelliklerin genellikle dolaylı olarak ölçülmesi bu özelliklerin ölçülmesinde evrensel bir yaklaşımı engellemektedir. Psikolojik ölçmeler çoğunlukla sınırlı davranış örnekleme dayanır. Ölçme sonuçları daima bir miktar hata taşımaktadır. Ölçeklerde birimlerin iyi belirlenememesi ve psikolojik özelliklerin yalnızca kavramsal tanımlarla açıklanamaması psikolojik ölçmenin diğer sınırlılıklarındandır. Psikolojik testlerin sınırlılıklarını belli ölçülerde azaltabilmek için geçerlilik ve güvenilirliğin sağlanması gerekmektedir.

* Yrd. Doç. Dr. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü. Bolu.

** Araş. Görv. Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Bilimleri Bölümü. Bolu.

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

Yıldırım (1999)'a göre gözlem yoluyla elde edilen verilerin her şeyden önce geçerli olmalıdır. Verilerin geçerliliği verilerin toplanma amacına uygunluğu anlamına gelmektedir. Gözlem verileri aynı zamanda az hatalı yani güvenilir olmalıdır. Bu ayrı zamanlarda veya başka gözlemciler tarafından toplanan verilerin birbirini tutması anlamına gelir. Ölçümler arasında farklar normal koşullar altında beklenilenden fazla ise ölçülen verilerin güvenilirliği zayıf ya da yok demektir. Erkuş'a göre, güvenilirlik, bir ölçme aracının hatalardan arınık olarak ölçme yapabilme yeterliğidir. Bu anlamda güvenilirlik katsayısı, ölçmelerdeki hatayı değil hatasızlığı belirtir ve bu katsayı 0 ile 1 arasında değer alabilir.

Yeteneğin ölçülmesinde genellikle performans testleri kullanılmaktadır. Mabry (1999)'ye göre performans değerlendirmeleri için, testi alan kişiden performansını tekrar sergilemesi istenmez. Çünkü bu performansın yinelenmesi ikinci performans etkileyen ve/veya geliştiren bir durumdur. Performans ölçümlerinde güvenilirlik, puanlayıcıların, tek bir performans verdikleri puanlar arasındaki uyum anlamına gelmektedir. Bu puanlar uyumluysa, puanlayıcılar arası güvenilirlik sağlanmış demektir. Puanlayıcılar arası güvenilirlik, aynı performans farklı puanlayıcılar tarafından verilen puanların tutarlı olması anlamını taşır. Bu bağlamda Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalında öğrenci seçiminde kullanılmak üzere Özel Yetenek Seçme Sınavı düzenlenmektedir.

Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Seçme Sınavı

Bölüm kuruluşundan günümüze her yıl yapılan Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı, farklı soru tipleri, sınav aşamaları ve uygulamalar geçirmiştir. 2002'den 2006'ya yapılan son dört özel yetenek sınavında ise aynı soru tipleri ve puanlamaları kullanılmaktadır.

Özel Yetenek Sınavına girecek olan adayların ÖSS (Öğrenci Seçme Sınavı) girmiş ve Yüksek Öğretim Kurumu tarafından belirlenen yeterli puanı (AİBÜ müzik yetenek sınavına alandan gelen adaylar için:175; alan dışından gelen adaylar:185) almış olmaları gerekmektedir. ÖSS'de yeterli puanları alan adaylar, ön kayıt yaptırdıktan sonra, yapı, puanlama ve içerik olarak 2 aşamalı (eleme ve seçme) yetenek sınavına girmektedirler.

1.aşama ile adayların işitme yetenekleri farklı açılımlarla (dikte, deşifre/solfej, tartım, müziksel hafıza, 2 ses duyma, 3 ses duyma) ve farklı puan ağırlıkları ile ölçülmektedir. 50 ve üstü puan alan adaylar sınavın ilk aşamasını kazanmış ve ikinci aşamaya girmeye hak kazanmış sayılırlar.

Sınavın 2. aşamasında ise, adayların ses ve çalgı performanslarındaki psikomotor ve müzikal birikimleri, çalgı guruplarına göre farklı jüriler tarafından, oluşturulan bir değerlendirme cetveli ışığında değerlendirilmektedir.Yapılan Özel Yetenek Seçme Sınavının aşamaları, bu aşamalara ait alt testler, soru içerikleri ve puan dağılımı aşağıdaki gibidir:

I. Aşama:

- **Dikte:** En az sekiz ölçülük bir ezgi, tartımları ve notaları ile istenmektedir. Bu sınav yazılı ve toplu olarak yapılmaktadır (24 puan).
- **Deşifre-solfej:** En az sekiz ölçülük bir ezginin okunması istenmektedir (24 puan).

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

- **Tartım:** Bir adet basit ölçüde, bir adet karma-aksak ölçüde elle vurulan tartım adayın da elle vurarak tekrarlaması istenmektedir (10 puan).
- **Müziksel hafıza:** Bir adet basit ölçüde, bir adet karma aksak ölçüde piyanoda çalınan iki ezginin "na" veya "a" hecesi ile tekrarlanması istenmektedir (24 puan).
- **İki ses duyma:** Piyanoda çalınan beş adet iki sesli aralığın ayrıştırılarak "na" veya "a" hecesi ile tekrarlanması istenmektedir (10 puan).
- **Üç ses duyma:** Piyanoda çalınan dört adet üç sesli akoronun ayrıştırılarak "na" veya "a" hecesi ile tekrarlanması istenmektedir (8 puan).

I. Aşama Sınavı'ndan 50 puan alanlar, II. Aşama Sınavı'na girmeye hakkını kazanmaktadırlar.

II. Aşama:

- **Ses alanı:** Aday kendisinin hazırladığı bir şarkıyı söylemektedir. 100 puan üzerinden değerlendirme yapılmaktadır.
- **Çalgı alanı:** Aday kendisinin hazırladığı bir parçayı çalmaktadır. 100 puan üzerinden değerlendirme yapılmaktadır.

Birinci aşamadan alınan puanın % 60'ı, ikinci aşama sınavından alınan puanların her binin % 20'si alınarak adayın Özel Yetenek Seçme Sınavı (ÖYSS) puanı oluşturulmaktadır. (Özel Yetenek Sınav Kılavuzu, 2006).

Araştırmanın Önemi

Ülkemizde gerek ortaöğretim seviyesinde (Anadolu Güzel sanatlar Liseleri) gerekse Lisans/lisansüstü seviyesinde (Devlet Konservatuarları, Güzel Sanatlar Fakülteleri, Eğitim Fakülteleri Müzik Eğitimi Anabilim Dalları v.b) özel yetenek sınavları yapılmaktadır. Bu sınavlar her yıl, bünyesinde ilgili birim bulunduran yüksek öğretim kurumlarının kendileri tarafından yapılmaktadır. Yapılan sınav geleceğin müzik eğitimcisini, müzik araştırmacısını, ses ve çalgı sanatçılarının belirlenmesi, ayrıca bu adayların geleceklerinin belirlenmesi ve netleşmesi içinde önem taşımaktadır. Tüm bu nedenlerden dolayı yapılan sınavların geçerlilik ve güvenilirliğinin saptanması önemlidir.

Yapılan bu araştırma ile, yukarıda ifade edilen ve bünyesinde özel yetenek gerektiren bir anabilim dalı barındıran Abant İzzet Baysal Üniversitesi'nin, Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na öğrenci seçiminde kullanılan Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın güvenilirlik çalışması yapılmıştır. Bu sınavın güvenilir olması, müzik öğretmeni yetiştiren bu kuruma nitelikli bireylerin seçilmesi açısından da önem taşımaktadır. Bu araştırma sonucunda elde edilen bulguların, testin güvenilirliğine ilişkin bilgi vermesi ve bu konu ile ilgili gelecekte yapılacak araştırmalara ışık tutması beklenmektedir.

Araştırmanın Amacı

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nın 2006-2007 öğretim yılı "Özel Yetenek Seçme Sınavı"nın güvenilirliğini saptamaktır.

Bu genel amaç doğrultusunda aşağıdaki sorulara yanıt aranacaktır:

1. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Dikte Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

2. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Deşifre-solfej Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
3. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Tartım (karma) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
4. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Tartım (aksak) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
5. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (karma) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
6. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (aksak) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
7. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "İki Ses Duyuma Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
8. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Üç Ses Duyuma Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
9. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasının puanlayıcılar arası güvenilirliği nedir?
10. Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Ses Alanı Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
11. Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "piyano alt testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
12. Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "yaylı sazlar alt testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
13. Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "halk çalgıları-gitar alt testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?
14. Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "üflemlerli sazlar alt testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

İlgili Araştırmalar

Türkiye'de Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'na öğrenci seçmek amacıyla kullanılan testlerin güvenilirliği ile ilgili alan yazın incelendiğinde bu konuda yazılmış bir doktora tezinin olduğu saptanmıştır. Tarman (2002) tarafından oluşturulan bu tez, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 1998-1999 öğretim yılı başında yapılan Müzik Yetenek Testi'ni alan 427 aday ile yürütülmüştür. Araştırmada Müzik Yetenek Testi'nin geçerliliği ve güvenilirliği saptanmaya çalışılmıştır. Tarman araştırmasında, bu teste ait puanlayıcılar arası güvenilirliğin ,872 ile 1,00 değerler aldığı bulmuştur. Bu bulgular Gazi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'nda 1998-1999 öğretim yılında uygulanan Müzik Yetenek Testi'nin oldukça güvenilir bir test olduğunu göstermektedir.

Yöntem

Araştırma Modeli

Karasar (2004)'e göre, tarama modeli araştırmalarda, geçmişte veya halen varolan bir durumu varolduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan araştırma yaklaşımlarıdır. Bu araştırmada Müzik Öğretmenliği Programı'na öğrenci seçiminde kullanılan

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın puanlayıcılar arası güvenilirliği saptanmaya çalışılmıştır. Bu nedenle bu araştırma tarama modelinde bir araştırmadır.

Evren ve Örneklem

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'na Özel Yetenek Seçme Sınavı'na 2006-2007 öğretim yılında ön kayıtla 366 kişi başvuru yapmış, 299'u I. Aşama sınavına katılmıştır. Birinci aşama sınavında 5 puanlayıcı görev almıştır. I. Aşama sınavından 50 puanı geçen 142 öğrenci II. Aşama sınavına girmeye hak kazanmıştır.

Araştırmanın evrenini Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın I. Aşaması için toplam 299 öğrenci ve 5 puanlayıcı; II. Aşama'sı için 142 öğrenci ve 15 puanlayıcı oluşturmaktadır.

Bu araştırmanın ilk 9 sorusuna yanıt aramak için kullanılan istatistik yönteminin (Kendall W) 166 değişkenle sınırlı olması nedeniyle, I. Aşama sınavına katılan 299 öğrenciden seçkisiz örnekleme yöntemiyle 166 öğrenci seçilmiştir. Seçilen 166 adaya 5 puanlayıcının verdikleri puanlar ÖYSS'nin I. Aşaması'nın güvenilirliğinin hesaplanmasında kullanılmıştır. ÖYSS'nin II. Aşama'sı için seçilen 142 adayın tümüne yani evrene ulaşılmıştır. 142 öğrencinin tümü ses alanı testine girmiştir. Ses alanı alt testi için 3 puanlayıcı görev almıştır. Çalgı alanı testinde ise adaylar çaldıkları enstrümana göre sınıflandırılmışlardır. Her kategoride (piyano, üflemeli çalgılar, halk çalgıları-gitar, yaylı çalgılar) 3 puanlayıcı görev almıştır. II. Aşama sınavına giren 142 adayın, seçkisiz örneklemeyle gidilmeden, tümü araştırmaya dahil edilmiştir. Bu araştırmada yer alan aday sayıları ve puanlayıcı sayıları aşağıdaki tabloda yer almaktadır:

Tablo 1: Araştırmaya Giren Öğrenci ve Puanlayıcı Sayıları.

Aşama	Alt testler	Sınav katılan öğrenci sayısı	Araştırmaya giren öğrenci sayısı	Puanlayıcı sayısı	
I. AŞAMA	Dikte	299	166	5	
	Deşifre / solfej	299	166	5	
	Tartım	Karma	299	166	5
		Aksak	299	166	5
	Müziksel hafıza	Karma	299	166	5
		Aksak	299	166	5
	İki ses duyma	299	166	5	
	Üç ses duyma	299	166	5	
II. AŞAMA	Ses alanı	142	142	3	
	Çalgı alanı	Piyano	47	47	3
		Yaylı çalgılar	39	39	3
		Halk çalgıları-gitar	39	39	3
		Üflemeli çalgılar	17	17	3

Verilerin Toplanması ve Analizi

Bu araştırmada, 2006-2007 öğretim yılında Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'na öğ-

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

renci seçiminde kullanılan ÖYSS sınavına katılan toplam 299 adaya ait sınav puanları, jüride yer alan puanlayıcıların her birinin vermiş oldukları puanlar araştırmanın verilerini oluşturmaktadır. Bu çalışma ile ilgili veriler, 2006-2007 öğretim yılı güz döneminde, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Başkanlığı'ndan gerekli izinler alınarak, öğrenci ve puanlayıcılara ait ilgili dokümanların incelenmesi yoluyla toplanmıştır.

Araştırmada kullanılan veriler SPSS 13 paket programına aktarılmıştır ve analiz edilmiştir. Araştırmada puanlayıcılar arası uyum katsayısından yola çıkarak ÖYSS'nin güvenilirliğine ilişkin bilgiler elde edilmesi amaçlanmıştır.

Şencan (2005, 598)'a göre beş duyu organının hassasiyetine ilişkin yapılan duyuusal yetenek testlerinin güvenilirliği test tekrar test yöntemi, gözlemciler arası değerlendirme güvenilirliği ve iki gruba yapılan ölçümlerin karşılaştırılması yoluyla hesaplanabilmektedir. Özdamar (2004, 513)'e göre, Kendall W testi n değerlendiricinin t farklı fenomeni değerlendirmelerindeki uyumluluklarını test etmek için kullanılmaktadır. Değerlendiricilerin kendi içinde uyumluluğunu (inter-rater reliability) ve test içi uyumluluğun güvenilirliğini (inter-test reliability) değerlendirmede de yararlanır. Boyle ve Radocy (1987, 61)'e göre, puanlayıcılar arası güvenilirlik gözlem puanları arasındaki tutarlılığa dayanmaktadır. Bu bilgilere dayanarak, araştırma sorularına yanıt bulmak amacıyla, Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın puanlayıcılar arası güvenilirliği "Kendall's W" uyum katsayısı ile hesaplanmıştır.

Bulgular ve Yorumlar

Bu araştırmada, Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı'na öğrenci alımı sırasında uygulanan 2006-2007 öğretim yılı "Özel Yetenek Seçme Sınavı"nın puanlayıcılar arası güvenilirliği saptanmaya çalışılmıştır. Bu bölümde, sözü edilen sınavın puanlayıcılar arası güvenilirliğine ilişkin olarak elde edilen bulgular, araştırma sorularına göre özetlenmiştir.

W katsayısının yüksek olması güvenilir puanlamalar yapıldığı anlamı taşımaktadır. gözlemciler, yapılan ölçümlerde benzer puanlar vermişlerse sonuçlar güvenilir demektir. Başka bir deyişle W katsayısının yüksek olması güvenilir puanlamalar yapıldığı anlamı taşımaktadır (Boyle ve Radocy, 1987, 256; Şencan, 2005, 598). Araştırmanın bulguları bu bilgiye dayanarak yorumlanmıştır.

Araştırma grubunu oluşturan öğrencilerin ÖYSS'nin I. Aşama ve II. Aşama (ses alanı ve çalgı alanı) alt testlerine ilişkin betimsel istatistikler (kişi sayısı, ortalama, medyan, mod, standart sapma, çarpıklık, basıklık, ranj ve varyans) Tablo 2'de verilmiştir.

Tablo 2: Araştırma Grubunda Ele Alınan ÖYSS'nin Alt Testlerine İlişkin Betimsel İstatistikler

	N	Ortalama	Medyan	Mod	St. sapma	Çarpıklık	Basıklık	Ranj	V
1. Aşama	299	49,124	51,40	44,00	24,068	-0,20	-1,02	98,00	48,99
Ses alanı	142	54,41	50,83	50,00	19,47	0,36	-0,32	80,00	35,78
Çalgı alanı	142	73,08	73,33	90,00	17,67	-0,42	-0,37	80,00	24,17

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

Tablo 2 incelendiğinde araştırmaya giren öğrencilerin Ses Alanı değişkenine ait puan dağılımının sağa çarpık; 1. Aşama ve Çalgı Alanı değişkenlerine ait puan dağılımının ise sola çarpık olduğu görülmektedir. Çarpıklık ve basıklık katsayıları incelendiğinde grubun normal dağılıma yakın bir dağılım gösterdiği söylenebilir. Değişim katsayıları (V) incelendiğinde ise grubun heterojen bir dağılım gösterdiği görülmektedir.

1. Araştırma sorusu: ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Dikte Alt Testi" nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 3: "Dikte Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	1,000	165	,000

Tablo 3'te görüldüğü gibi ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Dikte Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının 1,00 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak Dikte Alt Testi'nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin tam olduğu söylenebilir.

2. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Deşifre-Solfej Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 4: "Deşifre-Solfej Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,922	165	,000

Tablo 4'e göre, ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Deşifre-solfej Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı ,922'tir. Bu bulguya dayanarak bu alt test için puanlayıcılar arasında uyumun, diğer bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

3. Araştırma sorusu: ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Tartım Alt Testi (karma)"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 5: "Tartım Alt Testi (karma)" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,851	165	,000

Tablo 5'e göre, ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Tartım Alt Testi (karma)" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,851 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Tartım Alt Testi (karma)"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

4. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Tartım Alt Testi (aksak)"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 6: "Tartım Alt Testi (aksak)" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,839	165	,000

Tablo 6'da görüldüğü gibi ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Tartım Alt Testi (aksak)" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,839 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak Tartım Alt Testi (aksak)'nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

5. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (karma) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 7: "Müziksel Hafıza (karma) Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,815	165	,000

Tablo 7'ye göre, ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (karma) Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı ,815'tir. Bu bulguya dayanarak bu alt test için puanlayıcılar arasında uyumun, diğer bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

6. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (aksak) Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir

Tablo 8: "Müziksel Hafıza (aksak) Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,821	165	,000

Tablo 8'de görüldüğü gibi ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Müziksel Hafıza (aksak) Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının ,821 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Müziksel Hafıza (aksak) Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

7. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "İki Ses Duyuma Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

Tablo 9: "İki Ses Duyma Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,865	165	,000

Tablo 9'a göre, ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "İki Ses Duyma Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı ,865'tir. Bu bulguya dayanarak bu alt test için puanlayıcılar arasında uyumun, diğer bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

8. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasında yer alan "Üç Ses Duyma Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 10: "Üç Ses Duyma Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,864	165	,000

Tablo 10'da görüldüğü gibi ÖYSS'nin 1. aşamasında yer alan "Üç Ses Duyma Alt Testi" için, bu testi alan 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının ,864 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Üç Ses Duyma Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

9. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 1. aşamasının puanlayıcılar arası güvenilirliği nedir?

Tablo 11: Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın 1. Aşaması için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
5	,982	165	,000

Tablo 11'e göre, ÖYSS'nin 1. Aşama Sınavı için, bu sınava giren 166 öğrenciye, 5 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı ,982'dir. Bu bulguya dayanarak ÖYSS'nin 1. Aşama Sınavı için, puanlayıcılar arasında uyumun, diğer bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

10. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Ses Alanı Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 12: "Ses Alanı Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
3	,979	141	,000

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

Tablo 12'ye göre, ÖYSS'nin "Ses Alanı Testi" için, bu sınava giren 142 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı,979'dur. Bu bulguya dayanarak ÖYSS'nin "Ses Alanı Testi" için, puanlayıcılar arasında uyumun, diğer bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

11. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "piyano alt testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 13: "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Piyano Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
3	,969	46	,000

Tablo 13'te görüldüğü gibi ÖYSS'nin 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Piyano Alt Testi" için, bu testi alan 47 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,969 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Piyano Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

12. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Yaylı Çalgılar Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 14: "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Yaylı Çalgılar Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
3	,979	38	,000

Tablo 14'de görüldüğü gibi ÖYSS'nin 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Yaylı Çalgılar Alt Testi" için, bu testi alan 39 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,979 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Yaylı Çalgılar Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

13. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Halk Çalgıları-Gitar Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 15: "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Halk Çalgıları-Gitar Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
3	,980	38	,000

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

Tablo 15'te görüldüğü gibi ÖYSS'nin 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Halk Çalgıları-Gitar Alt Testi" için, bu testi alan 39 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,980 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Halk Çalgıları-Gitar Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

14. Araştırma sorusu: Özel Yetenek Sınavı'nın 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Üflemeli Çalgılar Alt Testi"nin puanlayıcıları arası güvenilirliği nedir?

Tablo 16: "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Üflemeli Çalgılar Alt Testi" için Kendall W Testi Sonuçları

N	Kendall W	df	p
3	,992	16	,000

Tablo 16'da görüldüğü gibi ÖYSS'nin 2. aşamasında yer alan "Çalgı Alanı Testi"ndeki "Üflemeli Çalgılar Alt Testi" için, bu testi alan 17 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının,992 olduğu bulunmuştur. Elde edilen bu bulguya dayanarak "Üflemeli Çalgılar Alt Testi"nde görev alan puanlayıcılar arasındaki uyumun, başka bir deyişle bu alt testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu söylenebilir.

Tartışma

Bu bölümde araştırma bulgular genel çerçevede özetlenmiş ve ilgili alan yazına dayalı olarak tartışılmıştır.

Bu çalışmada, ÖYSS'nin "Tartım, Müziksel Hafıza, İki Ses Duyma ve Üç Ses Duyma" alt testlerine ilişkin elde edilen puanlayıcılar arası uyum katsayılarının ,821 ile ,865 arasında değiştiği saptanmıştır. Tarman (2002)'in çalışmasında ise bu bölüm Müziksel İhıtme-Algılama testine denk gelmektedir ve bu teste ilişkin puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall W= ,975 olarak bulunmuştur. Araştırmadan elde edilen bulgular Tarman'ın elde ettiği bu bulgularla paralellik göstermektedir. Her iki araştırma bulgularının oldukça yüksek güvenilirlik sonuçları verdiği söylenebilir.

Araştırmada, ÖYSS'nin "Ses Alanı Testi"ni alan 142 öğrenciye, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısı ,979 olarak bulunmuştur. Bu katsayı oldukça yüksek bir katsayıdır. Tarman (2002)'a göre ÖYSS'nin Ses Alanı Testine denk olan Müziksel Söyleme testi 268 kişiye uygulanmış, puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall W = 1,00 olarak bulunmuştur. Bu sonuçlara göre bu testin puanlayıcılar arası güvenilirliği oldukça yüksektir. ÖYSS'nin Ses Alanı Testine ilişkin elde edilen bulgular, Tarman'nun elde ettiği bu bulgularla paralellik göstermektedir.

ÖYSS'nin "Çalgı Alanı Testi", çalınan enstrümana göre (piyano, üflemeli çalgılar, halk çalgıları-gitar, yaylı çalgılar) kategorize edilmiş, her bir kategoriye göre, 3 puanlayıcının verdikleri puanlar arasındaki Kendall W uyum katsayısının ,969 ile ,992 arasında değiştiği saptanmıştır. Tarman (2002)'in yaptığı çalışmada Müziksel Çalma testinin puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall W = 0,872 bulunmuştur. Bu

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

sonuçlara göre, bu araştırmanın bulguları ile Tarman'ın çalışmasından elde edilen bulgular tutarlılık göstermektedir. Her iki testin puanlayıcılar arası güvenilirliği oldukça yüksektir.

ÖYSS'nin dikte alt testine ilişkin puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall $W=1,00$ ve deşifre-solfej alt testine ilişkin puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall $W=,922$ olarak bulunmuştur. Tarman (2002)'nin çalışmasında bu alt testler Müziksel Okuma-Yazma testi olarak ele alınmış ve puanlayıcılar arası uyum katsayısı Kendall $W=0,906$ bulunmuştur. Bu sonuçlara göre, bu araştırmanın bulguları ile Tarman'ın çalışmasından elde edilen bulgular tutarlılık göstermektedir. Her iki testin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin oldukça yüksek olduğu söylenebilir.

Sonuç

Bu çalışmada, 2006-2007 öğretim yılında Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'na öğrenci seçimi için kullanılan Özel Yetenek Seçme Sınavı'ndan elde edilen veriler kullanılmıştır. Bu sınavda kullanılan test öğrencilere sadece bir kez uygulanmıştır. Bu nedenle, bir öğrencinin aynı testi iki kere almasından elde edilen korelasyona -yani test tekrar test güvenilirliğine- ilişkin sonuçlar bu çalışmadan elde edilememiştir. Yine bu teste ilişkin bir paralel form bulunmadığından dolayı paralel testler güvenilirliğine ilişkin sonuçlara ulaşamamıştır. Bu nedenlerle, testin kararlılığına ilişkin güvenilirlik sonuçları saptanamamıştır. Özel Yetenek Seçme Sınavı'na test yarılama yöntemiyle güvenilirlik katsayısı elde etme olası değildir. Çünkü bu test birçok alt testten oluşan ve bazı testlerde farklı puanlayıcıların puanlama yapmasını gerektiren bir testtir. Sonuç olarak çalışmada kullanılan veriler puanlayıcılar arası güvenilirlik sonuçlarının dışında başka güvenilirlik kanıtlarına ulaşılması için elverişli değildir.

Bu çalışmada Kendall W formülü ile puanlayıcılar arasındaki uyum hesaplanmış ve bu uyum katsayısından yola çıkarak, testin güvenilirliğine ilişkin yorumlar yapılmıştır. Çalışmadan elde edilen bulgular, Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın alt testlerine ait Kendall W uyum katsayısının ,872 ile 1,00 arasında değiştiğini göstermektedir.

Puanlayıcılardan gelen hatalar güvenilirliği etkilemektedir. Puanlayıcıların yanlış davranmaları ya da önyargılı davranmaları güvenilirliği düşüren bir durumdur. Çalışmadan elde edilen bulgulara göre Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Ana Bilim Dalı'na öğrenci seçiminde kullanılan Özel Yetenek Seçme Sınavı'ndaki puanlayıcılar arasındaki uyumun yüksek olduğu başka bir değişle; bir öğrenciyi, gösterdiği performansına göre puanlar-ken, puanlayıcıların benzer puanlar verdikleri saptanmıştır. Araştırma bulguları ışığında ÖYSS'nin puanlayıcılar arası güvenilirliğinin çok yüksek olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Müzik Özel Yetenek Seçme Sınavı'nın Puanlayıcılar Arası Güvenilirlik Çalışması ◆

Kaynakça

Abant İzzet Baysal Üniversitesi Eğitim Fakültesi Güzel Sanatlar Eğitimi Bölümü Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Özel Yetenek Giriş Sınav Klavuzu. (2006). Bolu.

ANASTASI, A.(1982). **Psychological Testing** (8th ed.).New York,The Macmillan Company, Inc.

BOYLE, J. D. & RADORCY, R. E. (1987). **Measurement and Evaluation of Musical Experiences**. New York: Collier Macmillan Publishers.

CROCKER, L. & ALGİNA, J. (1986). **Introduction to Classical And Modern Test Teory**. New York: Holt, Rinehart and Winston Inc.

CRONBACH, L. J. (1990). **Essentials of Psychological Testing** (4. edition). New York: Harper & Row Publishers.

MARBY, L. (1999). **Portfolios Plus: A Critical Guide to Alternative Assessment**. California, Corwin Pres, Inc.

ÖZDAMAR, K. (2004). **Paket Programlar ile İstatistiksel Veri Analizi** (5. baskı).Kaan Kitabevi, Eskişehir.

ÖZOĞLU, S. Ç. (1997). **Eğitimde Rehberlik ve Psikolojik Danışma** (2. baskı). Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Yayınları No: 181. Ankara.

ŞENCAN, H. (2005). **Sosyal ve Davranışsal Ölçümlerde Güvenilirlik ve Geçerlilik**. Seçkin Yayıncılık, Ankara.

TARMAN, S. (2002). **Gazi Üniversitesi Müzik Eğitimi Anabilim Dalı Giriş Müzik Yetenek Sınavlarının Geçerlilik ve Güvenirlik Yönünden İncelenmesi Değerlendirilmesi**. Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, (Yayınlanmamış Doktora Tezi). Ankara.

YILDIRIM, C. (1999). **Eğitimde Ölçme ve Değerlendirme**. ÖSYM Yayınları, Ankara.

◆ Ahmet Serkan Ece / Sevilay Kaplan

THE STUDY OF THE INTERRATER RELIABILITY FOR MUSIC SPECIAL SKILLS EXAMINATION

Ahmet Serkan ECE*

Sevilay KAPLAN**

Abstract

This study was conducted for the interrater reliability for special skills examination which was carried out by the Department during the selection of students at Abant İzzet Baysal University Department of Fine Arts Music Education Program. 299 candidates entered the examination in 2006-2007 Educational Year and the interrater reliability was calculated by means of "Kendall's W" coefficient of concordance. At the end of the study, the interrater reliability for special skills examination was found to be very high.

Key Words: Special skills examination, aptitude examination, reliability

* Assistant Professor; Abant İzzet Baysal University, Faculty of Education, Department of Fine Arts Teaching, Bolu.

** Assistant; Abant İzzet Baysal University, Faculty of Education, Department of Educational Sciences, Bolu.